

Podpora implementace Fondu pro spravedlivou transformaci v České republice

O projektu:

Na základě úspěšné žádosti Ministerstva pro místní rozvoj (MMR) o financování **projektu na podporu procesu transformace uhelných regionů v České republice** spustila Evropská komise příslušný **projekt technické asistence**. Žádost pak byla podána oddělením Ohrožených území a regionů (dříve RE:START, MMR), a to v rámci evropského nástroje **Technical Support Instrument**. Často se proto mluví o „**TSI projektu MMR na podporu implementace spravedlivé transformace**“.

Celý projekt svým zaměřením v nejširším pojetí navazuje na Zelenou dohodu pro Evropu, což je dlouhodobá strategie EU, jejímž cílem je dosáhnout do roku 2050 klimaticky neutrální pozice (tedy pozice, kdy ekonomika a společnost EU vyprodukují stejné množství skleníkových plynů, jako se na území EU absorbuje). Tyto cíle významně ovlivňují socioekonomický rozvoj v regionech, jejichž vnitřní ekonomické struktury dominují energeticky náročná odvětví těžkého průmyslu a obecně uhelná energetika. Pro tyto regiony byl proto vytvořen **Fond pro Spravedlivou transformaci** (dále jen FST, *angl. Just Transition Fund*), který aktuálně doplňuje hlavní evropské strukturální fondy a podporuje specifická témata, která by měla usnadnit proces tzv. „spravedlivé transformace“. V České republice mohou prostředky z FST, které reprezentuje [Operační program Spravedlivá transformace \(OPST\)](#) pod správou Ministerstva životního prostředí, využívat Moravskoslezský, Ústecký a Karlovarský kraj.

Vedle OPST je v současnosti, jakožto i v předchozích letech ve výše zmíněných „uhelných“ regionech realizována národní [strategie RE:START](#), která pokračuje, má však nyní více koordinační povahu ve vazbě na dostupné zdroje financování. S ohledem na nabitou zkušenosti s uhelnými kraji výkonný tým RE:START koordinoval i přípravu [Plánu spravedlivé územní transformace \(PSÚT\)](#). FST představuje zcela novou a ojedinělou možnost, jak využít dosavadních zkušeností skrze konkrétní finanční zacílení na potřebné transformační investice.

Cílem projektu je posílit institucionální a administrativní kapacitu implementace FST, a to i na regionální a místní úrovni. Zvláštní důraz je kladen na empirické šetření a analytické aktivity, jejichž výsledkem je vyhodnocení výchozí absorpční kapacity uhelných regionů zejména v segmentu malých projektů. V projektu jsou rovněž realizována školení a „školení školitelů“ s cílem stimulovat přípravu projektů, zejména pro žadatele s omezenými kapacitami (jako jsou obce, nevládní organizace a malé a střední podniky). Specifická pozornost je rovněž věnována šíření a přenosu dobré praxe v prioritních oblastech spravedlivé transformace.

ZÁKLADNÍ INFORMACE O PROJEKTU:

Název projektu: Support to the Implementation of the Just Transition in the Czech Republic. RFS ID: REFORM/SC2022/116; Framework Contract Procedure: REFORM/2021/OP/0006 Lot 1

Zapojené instituce: Hlavním nositelem projektu je německá [Frankfurt School of Finance & Management](#) (v rámci konsorcia AARC). V České republice jsou partnery projektu VŠE Praha, ČVUT a společnost BeePartner.

Období realizace projektu: 11/2022 – 07/2024

Stav realizace projektu (srpen 2024):

TSI projekt byl úspěšně ukončen závěrečnou konferencí, která se uskutečnila 12.6. 2024 v Sokolově.

Více informací o konferenci, která se konala hybridně a byla tlumočena do angličtiny, se dozvíte zde: [DotaceEU - Představení závěrů a výstupů TSI projektu na konferenci v Sokolově](#)

Poslední dílčí úkoly projektu pak byly dodělané v průběhu července a srpna 2024.

Dokončené úkoly:

- ❖ **Dílčí úkol 1 (D1), Vstupní zpráva:** obsahuje komplexní nástin strategie realizace projektu spolu s metodikou pro jednotlivé výstupy projektu.

Zveřejněno (anglicky/English): [odkaz](#)

- ❖ **Dílčí úkol 2 (D2), Zpráva o získaných zkušenostech a doporučeních pro implementaci Fondu pro spravedlivou transformaci:** obsahuje přehled bariér čerpání veřejných prostředků na regionální úrovni v České republice, včetně těch, které jsou relevantní pro implementaci Fondu pro spravedlivou transformaci. Hlavní činnosti v rámci tohoto výstupu zahrnovaly: analýzu dat a posouzení stávajících monitorovacích údajů a hodnotících zpráv; 62 rozhovorů se zúčastněnými stranami provedených v období únor - březen 2023 na národní i regionální úrovni, se zvláštním důrazem na potenciální příjemce z řad malých obcí, nevládních organizací a podniků; tři regionální workshopy uspořádané v červnu 2023 pro zúčastněné strany v uhelných regionech. Zpráva mj. obsahuje soubor doporučení ke zvýšení absorpční kapacity subjektů s nižší kapacitou a zdroji na realizaci projektů v České republice.

Zveřejněno (anglicky/English): [odkaz](#)

Zveřejněno (česky): [odkaz](#)

- ❖ **Dílčí úkol 3 (D3), Dokumentace pro podání žádosti do Fondu pro spravedlivou transformaci v rámci schémat "zastřešujících projektů" pro malé projekty:** cílem je zrevidovat nebo pomoci vytvořit podklady pro podporu podání žádosti předkladatelů menších projektů do OPST, a to v rámci schémat "zastřešujících projektů", resp. tzv. „**krajských**“ **voucherů pro podnikatelský a veřejný sektor** připravovaných v Karlovarském a Ústeckém kraji. Jedním z výstupů tohoto úkolu bylo **přípravit vzorové, předvyplněné šablony voucherů s vybranými ilustrativními příklady projektů**, které lze pomocí tohoto nástroje podpořit. V rámci voucherů pro malé a střední podniky (MSP) se ilustrativní příklady zaměřily na oblasti: rozvoj stávajících podniků, podpora začínajících podniků, vyšší uplatnění digitalizace u MSP či využívání a tvorba inovací. V rámci voucherů pro veřejný sektor ilustrativní příklady řešily energetické úspory a obnovitelné zdroje energie, oběhové hospodářství, místní mobilitu a řemeslné inkubátory.

Zveřejněno (anglicky/English): [odkaz](#)

Zveřejněno (česky): [odkaz](#)

- ❖ **Dílčí úkol 4 (D4). Školení na podporu implementace Fondu pro spravedlivou transformaci:** hlavním cílem bylo podnítit přípravu projektů a rozvoj zásobníku kvalitních projektů, které budou primárně financovány z Fondu pro spravedlivou transformaci (v českém prostředí OPST). Snahou bylo edukačně podpořit aktéry, kteří přispívají k rozvoji absorpční kapacity území a přípravě projektů spravedlivé transformace, a to v širokém smyslu chápání. V průběhu dubna až prosince 2023 bylo úspěšně realizováno celkem 10 přímých školení (workshopů) a 10 školení "train the trainer", to jak osobní formou, tak i online. Každé akce se obvykle účastnilo v průměru okolo 34 účastníků, přičemž u online akcí byla míra zapojení vyšší. Z celkového počtu účastníků bylo 57 % žen a 43 % mužů. Školení byla zaměřena na poskytování technické podpory nositelům projektů s nižší kapacitou a zdroji, tedy předkladatelům projektů jako jsou obce, nevládní organizace (NNO) a malé a střední podniky (MSP) v Karlovarském a Ústeckém kraji. Informace o školení a odkazy na prezentace jsou dočasně k dispozici [zde](#).

Zveřejněno (anglicky/English): [odkaz](#)

Zveřejněno (česky): [odkaz](#)

- ❖ **Dílčí úkol 5 (D5). Šíření dobré praxe ve vybraných prioritních oblastech pro implementaci Plánu spravedlivé územní transformace:** cílem je propagovat příklady osvědčených postupů ve vybraných prioritních oblastech, jako jsou brownfields, vodíková a obnovitelná energie, energetická chudoba a participace malých subjektů. Hlavním výstupem tohoto úkolu byla **příprava příručky příkladů dobré praxe**. Příručka obsahuje **35 příkladů** úspěšných projektů, které jsou relevantní pro české uhelné regiony. Digitální verze navíc umožňuje dostat se prokliky na doplňující informace k jednotlivým příkladům. V lednu 2024 byl v každém ze tří uhelných krajů uspořádán workshop, kde byla tato příručka představena. Příručka vznikla na základě rozsáhlého konzultačního procesu a je k dispozici **v české i anglické verzi**. Českou verzi příručky lze stáhnout na tomto [odkazu](#).

Zveřejněno (anglicky/English): [odkaz](#)

Zveřejněno (česky): [odkaz](#)

- ❖ **Dílčí úkol 6 (D6). Doporučení pro přenos dobré praxe v oblasti regionálního rozvoje a inovací z Moravskoslezského kraje do Karlovarského a Ústeckého kraje:** Cílem tohoto úkolu je analyzovat zkušenosti Moravskoslezského kraje s podporou regionálního rozvoje, podnikání a inovací prostřednictvím specifických organizačních struktur a procesů a předložit doporučení pro rozvoj obdobných opatření v Karlovarském a Ústeckém kraji při zohlednění již existujících struktur a možností daných krajů. Úkol byl splněn prostřednictvím analýzy dokumentů, provedením série rozhovorů se zúčastněnými stranami ve třech uhelných regionech a uspořádáním dvou workshopů pro zúčastněné strany (po jednom v každém kraji).

Zveřejněno (anglicky/English): Připravuje se.

Zveřejněno (česky): Připravuje se.

Tento projekt je financován Evropskou unií prostřednictvím nástroje technické podpory, který řídí Generální ředitelství Evropské komise pro podporu strukturálních reforem.

